

XAVER

časopis banskobystrických bohoslovcov
ročník XXI.

3/2012

*„Bude rozhodujúce, aby sme počas Roku viery
znovu prešli dejinami našej viery.“*

Benedikt XVI.

XAVER

Časopis bohoslovcov
Kňazského seminára
sv. Františka Xaverského
v Banskej Bystrici – Badíne

vychádza ako občasník
rozširuje sa svojpomocne
ročník: XXI.
číslo: 3/2012

šéfredaktor
Jozef Benčat

jazyková korektúra
Mgr. Dušan Rončák

teologický poradca
ThLic. Ján Viglaš

technické a grafické spracovanie
Marián Husár, Jozef Benčat,

coverfoto: II. vat. koncil, internet

adresa redakcie
Kňazský seminár sv. Františka Xaverského
Banská 28
976 32 Badín, Slovakia

tel: (+421) (0) 484182602
e-mail: redakcia@xaver.sk

web: www.xaver.sk
bankové spojenie časopisu
4015367858/7500

cirkevné schválenie
Biskupský úrad B. Bystrica, č. 1377/98
tlač: LÚČ Bratislava

ISSN 1335-2628

Neoznačené foto v časopise je
zo seminárneho archívu a internetu.

Z OBSAHU

Vyznanie viery podľa Katechizmu.....8

*Predtým, ako zaznelo: „Na počiatku
bolo Slovo...“..... 10*

*Ponúknuť Krista ako odpoveď na problé-
my človeka..... 12*

*Pohyb Ducha Svätého a jeho prúde-
nie v troch stupňoch..... 16*

„Boží úsmev“.....20

Zápisky misijného dobrovoľníka.....24

Nová tvár.....28

Láska v úprimnom sebadarovaní.....30

šéfredaktor
Jozef Benčat

distribúcia
Marek Melich

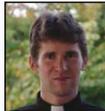
redaktor
Michal Válka

redaktor
Marián Husár

redaktor
Dušan Rončák

redaktor
František Veverka

redaktor
Marián Juhaniak

redaktor
Martin Mihál

redaktor
Dominik Sňahničan

redaktor
Juraj Kiss

Milí čitatelia!

V tomto „dušičkovom čísle“ časopisu Xaver dotýkame sa témy života a smrti. Hneď na začiatku cítime, že téma obsahuje **citlivosť jedinečnosti**. Život je totiž len jeden – rovnako ako aj smrť je len jedna. Nikdy nie sú dva a dve.

Tomáš Špidlík túto **jedinú možnosť výzvy** nášho povolania existovať, predsa len pre lepšiu zrozumiteľnosť, člení, a to na povolanie ľudské a povolanie Božie. To ľudské si volíme sami. Na to je potrebné, aby sme existovali a dospeli do schopnosti rozhodnúť sa. Povolanie Božie našu existenciu predchádza. Skôr, než nás Prozreteľnosť zavolá k životu, určuje nám úlohy, ktoré tu máme vykonať. Na počiatku ich nepoznáme, ale postupne si ich uvedomujeme. Tak objavujeme samých seba ako jedno veľké tajomstvo života vyjasňované skúmaním vôle Prozreteľnosti. Vidíme teda, aké dôležité je vedieť správne myslieť a hlavne tajomstvo života prijímať ako **jedinečný dar** Prozreteľnosti.

Jeden z najvplyvnejších filozofov novoveku I. Kant zase usudzuje, že mravné zmýšľanie a hodnota pre človeka môžu mať zmysel len vtedy, keď sa opierajú o predpoklad existencie posmrtného života. Ale samotný Kant, žiaľ, túto nesmrteľnosť považoval za filozoficky nedokázateľnú. A vyriekol tým pádom **agnostický verdikt**, že *nesmrteľnosť, večnosť, transcendentno neexistuje. Všetko myslenie človeka posúva do falošnej perspektívy, ktorej výsledkom je tvrdenie o zániku osoby smrťou.*

„Dušičkový“ Xaver chce azda ponúknuť myšlienky a príbehy našich seminaristov, ktorí akoby v dráme svojho povolania ponúkajú dôsledok svojho myslenia, popretkávaného vierou a modlitbou. Teda „nič s Kantom“ o **spomínanom zániku osoby**. V „dušičkovom“ mesiaci ponúkajú možnú konzekvenciu myslenia posilneného vierou v podobe známeho evanjeliového Tomášovho „**Pán môj a Boh môj**“ (Jn 20, 28), či novodobého Špidlíkovho jedinečného daru Prozreteľnosti. Iste, pre november výsostne aktuálne. A totálne v prospech vďačnej otvorenosti pre dar života, a nie pre zánik osoby.

Mons. ThLic. Vladimír FARKAŠ
vyučujúci fundamentálnu teológiu

Začiatok znamená i kontinuitu, a tak vám už tradične prinášame news-y z počiatočných udalostí nového akademického roka.

VENI SANCTE

Vzývaním Ducha Svätého sa 20. septembra 2012 začal na našom Teologickom inštitúte nový akademický rok. Slávnostnej bohoslužbe Veni Sancte predsedal diecézny administrátor Mons. Marián Bublinc. V homílii vychádzal z myšlienky sv. Pavla: „Odvzdal som vám predovšetkým to, čo som aj ja prijal“ (1 Kor 15, 2). Povzbudil prítomných k tomu, aby pri odovzdávaní viery boli pravoverní, ale aj kreatívni zároveň. Po svätej omši si v aule jedenásť novoprijatých študentov denného štúdia prevzalo z rúk dekana fakulty Mons. Mariana Šurába vysokoškolské indexy. V závere slávnosti odovzdal rektor seminára kánonickú misiu vdp. Mariánovi Gregorovi, vyučujúcemu hudobnú stránku liturgie.

VÝLET NA KRIVÁŇ

Skupinka športových nadšencov sa v sobotu 22. septembra vybrala zdolať jeden z „národných“ štítov. Týmto akoby sme chceli symbolicky povedať, že sa nebojíme prekážok a ťažkostí, ktoré nás čakajú v novom akademickom roku. Tento rok sme sa rozhodli zdolať Kriváň (2 494 m). Po rannej svätej omši o 5.00 sme sa povzbudení otcom rektorom vydali na cestu. Počasie síce bolo chladné a slnko sme nevideli, no napriek tomu bol výhľad znamenitý. Po vystúpení na vrchol sme zaspievali slovenskú hymnu a odznela aj pieseň k Sedembolestnej. Pri návrate sme sa zastavili na čaj u starých rodičov jedného spolubrata a spoločnou večerou nakoniec sme zhodnotili deň a utvrdili zážitky.

REKOLEKCIE

Kňazi Banskobystrickej diecézy sa 26. septembra 2012 stretli na celodiecéznych rekolekciách. Okrem nášho diecézneho administrátora Mons. Mariána Bublince sa na nich zúčastnil aj vladyka Mons. Peter Rusnák, bratislavský eparcha. Ten v homílii vyzval kňazov ku svätosti. Po svätej omši pokračoval program rekolekcií v aule pracovnou časťou, v ktorej zaznela prednáška vdp. Dominika Markoša o viere, po ktorej bol kňazom predstavený projekt sociálnych klubov, nasmerovaný na sociálnu spolupatričnosť vo farnostiach. Hrušov, Detviarsku Hutu, Dudince, Banskú Štiavnicu, Vrbovku a ich filiálky. Programy v jednotlivých farnostiach sa líšili, pretože ich tvorili bohoslovci v spolupráci s tamojšími kňazmi. Medzi hlavné body programu vo všetkých farnostiach však patrili svedectvá, kde bohoslovci predstavili cesty svojich povolání, ďalej prezentácie o histórii seminára a živote v ňom, ako aj spoločné modlitby a slávenia Eucharistie.

STARÉ HORY

Najznámejšie pútnické miesto našej diecézy Staré Hory sme v sobotu 29. septembra 2012 nenavštívili počas tradičnej fatimskej soboty, ale na pozvanie bratov karmelitánov. Tí nám pripravili pohostenie s gulášom ako poďakovanie sa za liturgické služby, ktoré tu počas roka konáme. Seminárnu púť sme začali modlitbou radostného ruženca na Studničke. Svätej omši v bazilike predsedal náš prefekt Jozef Repko a po nej sme sa vo farskom dvore stretli spolu s karmelitánmi okolo jedného stola na neformálnom agapé. Týmto posedením sa v priateľskej atmosfére medzi nami a karmelitánmi budovali a utužovali vzťahy, ktoré budeme rozvíjať aj počas fatimských sobôt.

NOVÁ BAŇA

V tohtoročnej púti do Novej Bane sa stretli dve udalosti, ktoré spájali aspekt vďaky. V stredu 3. októbra 2012 sme ďakovali nielen za dar úrody, ale aj za príkladný život novobanského rodáka, kňaza, misionára a saleziána dona Stanislava Štrbu, ktorého si Pán povolal k sebe 24. septembra 2012 vo Venezuele vo veku 81 rokov. Pred svätou omšou nás v Kostole Narodenia Panny Márie v Novej Bani privítal dekan Mons. Peter Mišík, ktorý nám priblížil symboliku a význam jednotlivých obrazov a plastík. Tie tento raz zachytávajú históriu cyrilometodskej úcty, ako aj Rok viery. Zádušnú svätú omšu celebroidal diecézny administrátor a v homílii sa veriacim prihovoril vdp. Blažej Štrba, ktorý stručne priblížil najdôležitejšie životné míľniky zosnulého. Po svätej omši nás čakalo tradičné pohostenie v pastoračnom centre.

MISIONÁR

V pondelok 8. októbra nás navštívil P. Jacques Agossa, riaditeľ Pápežských misijných diel (PMD) v africkom Benine, spolu s Viktorom Jakubovom, riaditeľom PMD na Slovensku. P. Agossa počas omše v krátkosti predstavil cirkevné pomery v Benine. V homílii tiež pripomenul, že Cirkev musí mať misionársku povahu. Hoci v tejto krajine žije 8 miliónov obyvateľov, pričom katolíci sú tam v menšine, majú tu celkovo 500 bohoslovcov, z ktorých niektorí idú aj na misie. V diskusii po sv. omši páter Agossa odpovedal na množstvo otázok, z ktorých bohoslovcov najviac zaujalo predstavenie života v beninskom seminári, ktorý kvôli ekonomickým podmienkam v krajine musí mať aj vlastné hospodárstvo.

Stručný pohľad do news-ov iba pootvoril dvere k udalostiam, ktoré sa u nás odohrali. Redaktori časopisu vás však pozývajú, aby ste nimi vstúpili i ďalej, a prajú vám príjemné čítanie.

(mv)

foto: archív; Michal Martinka

Žalmy

z pohľadu ich autorov a neskoršej recepcie

Konferencia Žalmy 2012

Dva roky od biblickej Konferencie Exodus sa 13. – 14. septembra 2012 v priestoroch kňazského seminára v Badíne opäť stretli renomovaní zahraniční i domáci odborníci na Sväté písmo, aby prezentovali nové témy a pozorovania späté s exegézou textov Knihy Žalmov. Individuálna exegéza, skúmanie vývoja redakcie, ako aj ekumenický rozmer – to sú atribúty biblickej Konferencie **Žalmy z pohľadu ich autorov a neskoršej recepcie**, Badín 2012, Slovakia.

Organizácia medzinárodného biblického stretnutia bola výsledkom spojenia síl štyroch teologických fakúlt na Slovensku. Konferencia prebehla za účasti Pápežského biblického inštitútu v Ríme, na ktorom pôsobí exegéta profesor Gianni Barbiero i slovenský biblista Peter Dubovský SJ, ktorí prebrali odbornú záštitu nad konferenciou. Odbornosť konferencie bola garantovaná i hosťujúcim exegétom, nemeckým emeritným profesorom Frankom-Lotharom Hossfeldom z Univerzity v Bonne. Práve profesorovi G. Barbierovi i profesorovi F.-L. Hossfeldovi patrili úvodné prednášky. V nich profesor Barbiero predstavil v *Žalme* 110 Mesiaša ako nenásilného, t.j. Mesiaša bez bojových atribútov. Poodhaliť dejinné udalosti Izraela na pozadí redakcie Žaltára bol zas cieľ prednášky profesora F.-L. Hossfelda.

Druhý deň konferencie otvorila prednáška českého biblistu Petra Chalupu s názvom „Nová pieseň v Žaltári a Zjavení apoštola Jána“. Postupne vystúpilo 19 aktívnych účastníkov v ôsmich sekciách, ktorých auditórium tvorilo 31 účastníkov. Tí si konferenčné príspevky vypočuli v angličtine, nemčine, taliančine, češtine a slovenčine. Názvy príspevkov spolu s ich abstraktmi sú zverejnené na stránke redakcie odborného časopisu *Studia Biblica Slovaca (StBiSl)* www.biblica.sk.

Konferencia Žalmy 2012 sa konala ako súčasť projektu Teologickej fakulty Trnavskej univerzity pod názvom Komentár k Žalmom. Výstupom projektu bude knižná publikácia s rovnomeným názvom, ktorý doplní zbierku doteraz vydaných odborných komentárov k Starému zákonu.

V posledný deň konferencie šéfredaktor *StBiSl* SSDr. Blažej Štrba, PhD. vyhlásil začiatok udeľovania Ceny Jozefa Búdu. Prvé ocenenie patrí biblistovi Petrovi Dubovskému SJ, ktorého príspevok porota i účastníci vybrali za najviac prínosný v oblasti exegetického skúmania Žalmov na tejto konferencii.

Mgr. Ing. Martina KORYTIAKOVÁ, zástupkyňa v prípravnom výbore
foto: Matej Porubský

Viera našich dní

Keď sa pozeráme na život Cirkvi, vidíme v nej silné podnety aj pre náš osobný život. Život Cirkvi reflektujú aj nové rubriky v tomto „školskom“ ročníku nášho časopisu. Chceme vám ich na tomto mieste predstaviť.

Svätý Otec Benedikt XVI. 11. novembra na 50. výročie otvorenia Druhého vatikánskeho koncilu otvoril Rok viery. Tento rok je príležitosťou na znovuobjavenie „radosti a obnovenie entuziazmu zo stretnutia so vzkrieseným Kristom“. Môže byť novým impulzom k našej viere. Ďalším silným impulzom je biskupská synoda o novej evanjelizácii. V dňoch od 7. do 28. októbra sa konalo zhromaždenie synody, na ktorom sa zišli zástupcovia biskupov z celého sveta. Medzi Rokom viery a synodou o novej evanjelizácii môžeme vidieť veľkú súvislosť, ale predovšetkým príležitosť, ako obnoviť svoju vieru. Ak sa tak stane, budeme môcť byť aj nástrojmi v Božích rukách pre evanjelizáciu v dnešnom svete. Aj my budeme môcť ohlasovať Ježiša tam, kde budeme. Všetci totiž – kňazi, rehoľníci a aj laici – máme podiel na misionárskej úlohe Cirkvi.

Prostredníctvom Roka viery nás Svätý Otec vyzval zaoberať sa Katechizmom Katolíckej cirkvi a dokumentmi Druhého vatikánskeho koncilu. V kontexte tejto výzvy vám chceme v niekoľkých pokračovaniach predstaviť rubriku **Rok viery**. Okrem tém štyroch hlavných častí Katechizmu v nej počas roka priblížime aj štyri konštitúcie koncilu.

Viera na našom území počíta svoje dejiny už od 9. storočia. V rubrike **Rok sv. Cyrila a Metoda** pri príležitosti 1150. výročia príchodu našich vierozvestcov sa zameriame aj na naše dejiny. Zaostríme pohľad na misiu u Chazarov a potom na pôsobenie svätých Cyrila a Metoda a ich žiakov na Veľkej Morave. Neobídeme ani následný vývoj cirkevného života u nás v jeho počiatkoch.

Medzi nové rubriky sme zaradili aj rubriku **Rodina**. Synoda o novej evanjelizácii poukazuje, že rodina je hlavným miestom na odovzdávanie viery. V nej sa odovzdáva viera deťom a mladým ľuďom, ktorí sa v rodine učia obsahu i praxi kresťanskej viery. Počas roka sa na rodinu pozrieme z pohľadu prípravy na rodinu, ako aj na samotné žitie rodinného života.

Rok viery je pre nás výzvou a povzbudením. Ak budeme poznať svoju vieru a budeme ju aj žiť, budeme nachádzať Božie stopy. Budeme vidieť, ako Boh konkrétne zasahuje aj do našich životov. A to nás posilní a utvrdí v našej vlastnej viere.

Jozef BENČAT, šéfredaktor

Päťdesiat rokov od II. vatikánskeho koncilu nás Benedikt XVI. vyzýva reflektovať svoju vieru počas vyhláseného Roka viery.

Vyznanie viery podľa Katechizmu

Meditovať nad Katechizmom? Možno vás to prekvapí, ale v časti o viere sa to dá.

Prvá zo štyroch častí Katechizmu Katolíckej cirkvi sa nazýva *Vyznanie viery*. Delí sa na dva oddiely. Prvý sa zaoberá vierou vo všeobecnosti, druhý analyzuje a vykladá symboly viery, teda jednotlivé pravdy tak, ako ich vyznávame v článkoch viery.

Oddiel nazvaný „*Verím*“ – „*Veríme*“ sa ďalej rozdeľuje na tri kapitoly. Úvodný článok 26 uvádza: „Keď vyznávame svoju vieru, začíname slovom „verím“ alebo „veríme“. Preto prv, než vysvetlíme vieru Cirkvi, ako sa vyznáva v Kréde, slávi v liturgii a žije v zachovávaní prikázaní a v modlitbe, položíme si otázku, čo znamená „verit“ . Viera je odpoveď človeka Bohu, ktorý sa mu zjavuje a dáva, a zároveň prináša hojné svetlo človekovi, ktorý hľadá posledný zmysel života. Najprv teda budeme uvažovať o tomto hľadaní človeka (prvá kapitola), potom o Božom zjavení, v ktorom Boh prichádza človekovi v ústrety (druhá kapitola) a nakoniec o odpovedi viery (tretia kapitola).“

Človek je schopný poznať Boha. Deje sa tak vďaka stvorenému hmotnému svetu i vďaka ľudskej osobe. Boh ide v ústrety človekovi tak, že sa mu zjavuje. Dáva sa mu poznať naplno vo svojom Synovi. Kristus svoje poslanstvo zveril apoštolom a oni ho svojím kázaním a spismi, napísanými pod vplyvom Ducha Svätého, prenášajú všetkým generáciám ľudstva. Cirkvi teda spravuje a vysvetľuje poklad Božieho slova, ktoré tvoria posvätná Tradícia a Sväté písmo.

Vierou sa človek úplne podriaduje Bohu. Sväté písmo nazýva túto odpoveď človeka poslušnosťou viery a ako svedkov tejto poslušnosti uvádza Katechizmus praotca Abraháma a matku Máriu. Viera je úkon ľudský, a preto slobodný a dobrovoľný. Viera je osobná, ale nie osamotená. V spoločenstve Cirkvi hovoríme teda nielen „verím“, ale aj „veríme“.

Druhý oddiel sa nazýva *Vyznanie kresťanskej viery* a na začiatku uvádza paralelne Apoštolské i Nicejsko-carihradské vyznanie viery, ktoré majú v živote Cirkvi celkom osobitné miesto. V troch kapitolách (podľa božských osôb) vykladá jednotlivé články týchto vyznaní. Osobitne sa venuje slovu „Amen“, ktoré pôvodne pochádza z toho istého koreňa ako slovo „verit“, a znamená tak vernosť Boha voči nám, ako aj našu dôveru v neho (čl. 1062) i potvrdzuje prvé slovo kréda „Verím“ (čl. 1064.)

Súhrn viery – tak ako ho podáva Katechizmus Katolíckej cirkvi – je nielen poučením, ale aj reflexiou nad našou vierou.

Liturgia po Koncile – obnova a rozvoj

Ovocie Koncilu sa azda najzreteľnejšie prejavilo v liturgii. Obnovou, ale aj teológiou liturgických slávení v Cirkvi sa konciloví otcovia zaoberali v konštitúcii *Sacrosantum concilium*. Tu sú niektoré z noviniek, ktoré v nej možno nájsť.

Konštitúcia o posvätnnej liturgii *Sacrosantum concilium* bola schválená ako prvý zo všetkých dokumentov Koncilu, a to už 4. decembra 1963, presne 400 rokov od skončenia Tridentského koncilu (1545-1563). Obsahuje 130 bodov a člení sa na sedem kapitol. Tie sa postupne venujú všeobecným princípom obnovy a rozvoja posvätnnej liturgie, svätej omši, ostatným sviatostiam a sväteninám, ale i liturgii hodín, usporiadaniu liturgického roka, liturgickej hudbe a napokon sakrálnemu umeniu.

Už v úvodných slovách konštitúcia hovorí, že posvätný koncil (podľa týchto prvých dvoch slov nesie celý dokument názov) „pokladá si za povinnosť osobitným spôsobom sa postarať aj o obnovu a rozvoj liturgie“ (čl. 1). Pod obnovou má na mysli to, aby sa prinavrátala zrozumiteľnosť úkonov a spoločných modlitieb všetkým, ktorí sa na liturgii Cirkvi zúčastňujú. Jednotlivé „texty a obrady treba usporiadať tak, aby jasnejšie vyjadrovali sväté veci“ (čl. 21). Konciloví otcovia dávajú veľký dôraz na aktívnu účasť všetkých veriacich pri liturgii, vedomí si toho, že liturgia je vrcholom a prameňom života Cirkvi. V záujme toho žiadajú obrady zjednodušiť, ale ich podstatu verne zachovať (čl. 50). Za účasti ľudu dáva konštitúcia

primerané miesto národným jazykom, pričom vyzýva, aby stále časti omše vedel ľud recitovať aj po latinsky (č. 54). Zavádza koncelebráciu ako prejav jednoty kňazstva (čl. 57), obnovuje viacstupňový katechumenát tak, ako jestvoval v časoch prvých kresťanov (čl. 64), a sviatosť posledného pomazania premenúva na pomazanie chorých (čl. 73). Modlitbu liturgie hodín upravuje, aby lepšie vyhovovala životným okolnostiam, a k zapojeniu sa do tejto modlitby Cirkvi vyzýva aj laikov (čl. 100). Konštitúcia zavádza aj smernice o liturgickom roku. Jeho usporiadanie navrhuje tak, aby viac prehlboval duchovný život veriacich (čl. 105). Umenšuje slávenie sviatkov svätých, aby „nemali prevahu nad sviatkami, v ktorých sa pripomínajú vlastné tajomstvá spásy“ (čl. 111).

Konciloví otcovia sa ujali témy liturgie preto, lebo tá mala vyvolať najmenej problematických otázok. Paradoxne, práve obnova liturgie sa stala symbolom nového vanutia Ducha, ktoré priniesol koncil ako taký.

Dvojstranu pripravil Dušan RONČÁK, 6. ročník.

Predtým, ako zaznelo: „Na počiatku bolo Slovo...“

Čo predchádzalo tomu, že tieto slová o počiatku zazneli našim predkom v ich reči? Odkiaľ vyšli naši vierozvestovia a čo predchádzalo ich misii u nás? Odpoveďami na tieto otázky začíname v Roku svätých Cyrila a Metoda náš seriál o ich misii.

Slovania prišli do oblastí stredovýchodnej Európy počas veľkého sťahovania národov v 5. až 6. storočí. Ich pokojný roľnícky spôsob života narúšali len kočovní Avari, ktorých útoky načas ustali v čase Samovej ríše (623–658) v prvej polovici 8. storočia. Až keď Avari vďaka cisárovi Karlovi Veľkému, korunovanému v roku 800, zanikli, mohli sa naši slovanskí predkovia organizovať do vlastných štátnych útvarov.

Morava a Nitra

V historických prameňoch sa naši predkovia nazývajú Slovieni, Moravania alebo Sloveni moravskí. V prvej polovici 9. storočia sa vytvorili dva nadkmeňové útvary – Moravské a Nitrianske kniežatstvo. Z tohto obdobia poznáme aj prvých vládcov: knieža Mojmír vládol v Moravskom a knieža Pribina v Nitrianskom kniežatstve. Spojením Moravského a Nitrianskeho kniežatstva vznikol okolo roku 840 rozsiahly a silný štátny útvar, nazývaný Veľká Morava. Už počas Pribinovej vlády arcibiskup Adalrám zo Salzburgu posvätil v Nitre pred rokom 830 prvý kostol na našom území, čo je dôkazom toho, že kresťanstvo, ktoré na území našej vlasti hlásali nemeckí kňazi a iní misionári, zapustilo korene.

Úvahy o misii

Veľkomoravský panovník Rastislav (846–870) ako múdry a prezieravý štátnik orientoval svoju politiku na upevnenie nezávislosti krajiny. Preto sa obrátil na pápeža Mikuláša I. so žiadosťou o osamostatnenie ríše po stránke cirkevnej a o zriadenie vlastného biskupstva. Pápež však pre záležitosť s Bulharmi Rastislavovu žiadosť síce nezamietol, ale oddialil. Keďže vec pomerne súrila, v polovici roku 862 sa Rastislav rozhodol

Mapa Veľkej Moravy

vyšlať misiu na byzantský dvor k cisárovi Michalovi III. do Carihradu. Michal III. prijal Rastislavovo posolstvo a ochotne mu vyšiel v ústrety. Na dôležitú misiu medzi Slovanmi určil dvoch rodných bratov zo Solúna – Konštantína a Metoda, ktorí sa už predtým osvedčili na misii u Chazarov, žijúcich na severných brehoch Čierneho mora. Odtiaľto priniesli do Byzancie vzácne relikvie tretieho pápeža svätého Klimenta, čo malo napokon veľký význam aj pre ich misiu na Veľkej Morave.

Konštantín a Metod v Byzancii

Sv. Metod bol starší z bratov, narodil sa okolo roku 815 a bol vzdelaný právnik. Predtým pôsobil ako správca provincie pri rieke Styrmon, ktorú obývali Slovania. Po desaťročnom pôsobení medzi Slovanmi vstúpil do kláštora na hore Olymp, kde prijal rehoľné meno Metod. Jeho pôvodné rodné meno bolo pravdepodobne Michal. Mladší brat Konštantín sa narodil okolo roku 827 tiež v Solúne, ktorý bol vtedy druhým najväčším mestom Byzancie, ako najmladší zo siedmich detí. Otec Lev zastával vysoký vojenský úrad dôstojníka a zomrel, keď mal Konštantín 14 rokov. Konštantín bol mimoriadne nadaný a zbožný. Pod ochranou svojho príbuzného, prvého ministra cisárovnej Teodory Teoktista študoval na Vysokej dvornej škole v Carihrade, kde nadobudol vynikajúce vzdelanie najmä v oblasti kresťanskej filozofie. Po skončení štúdií si mohol vybrať politickú kariéru, on však túžil po duchovnej ceste. Konštantín sa po kňazskej vysviacke stal správcom knižnice pri významnom Chráme sv. Múdrosti v Carihrade, kde zároveň zastával aj úrad tajomníka patriarchu. Táto rušná služba veľmi nevyhovovala zbožnému Konštantínovi, a preto tajne odišiel do kláštora na brehu Bosporu, kde sa chcel venovať skrytému životu modlitby a štúdiu. Príbuzný Teoktist však dal Konštantína vyhľadať a cisárovná Teodora ho vymenovala za profesora na Vysokej dvornej škole v Carihrade. Konštantín patril vo svojej dobe medzi najväčších učencov Byzancie, všetci ho volali filozof, ovládal totiž grécky, latinský, hebrejský, arabský, sýrsky a starosloviensky jazyk. Konštantín je do dnešných dní považovaný za najväčšieho jazykovedca (filológa) 9. storočia, ba celého raného stredoveku.

Týchto dvoch rodných solúnskych bratov sama Božia Prozreteľnosť predznačila, aby sa stali veľkými apoštolmi Slovanov. Pretože moravskí Slovania nemali svoje písmo, Konštantín filozof v spolupráci s Metodom zostavil písmo – hlaholiku – a začal prekladať výber z Evanjelií, civilný zákonník a niektoré bohoslužobné texty do starosloviensky. Konštantín začal svoju rozsiahlu prekladateľskú prácu nádherným prekladom Evanjelia sv. Jána – „Na počiatku bolo slovo...“

PONÚKNUŤ KRISTA AKO ODPOVEĎ NA PROBLÉMY ČLOVEKA

Viera. Kde máme jej korene a ako ju zdôvodniť a ponúknuť ľuďom dneška? Na niekoľko takýchto a podobných aktuálnych otázok sme sa spýtali vzácneho hosťa z Ríma. Slávnosti Roľníckej nedele v Novej Bani totiž tohto roku predsedal sekretár Kongregácie pre východné cirkvi arcibiskup CYRIL VASIL' SJ (47).

Rok svätých Cyrila a Metoda nás na Slovensku učí ďakovať za dar viery a Svätý Otec Benedikt XVI. nás Rokom viery vyzýva, aby sme si ju spolu s celým svetom obnovili. Na úvod sa ale spýtajte, čo to vlastne viera je?

V prvom rade by som vieru videl ako osobný postoj, osobné presvedčenie, ktoré vplýva na moje správanie a môj osobný vzťah k nadprirodzenému, k Bohu. Viera sa teda nezakladá len na informovanosti, hoci ju predpokladá. Nezakladá sa len na dôvere, ale vychádza z toho, že tá dôvera je rozumná. Rozum nám môže iba potvrdiť, že sa viera neprotiví rozumu, ale ho predpokladá a presahuje. Obraz žitej viery nám ukazujú ľudia, ktorí ju osobne prežívajú v dejinách. V Cirkvi sú to obrazy svätcov, a to aj bez oficiálnych vyhlásení. Nazývame ich svätcami, pretože boli vzorom. Poznáme ľudí, ktorí nás k viere priťahli, ktorí nám ju odovzdali, a to vo forme

presvedčivej a príťažlivej, pretože ju osobne prežívali. Možno viera jednoduchej babičky, ktorá sa s ružencom v ruke celé roky modlí za svoju rodinu bez toho, aby mala nejaké veľké teologické vzdelanie, je ten prvok a sila, ktorý dá viac pre život viery ako spisy špekulatívneho teológa, ktorý racionálne rozoberá niektoré články viery.

Kríza viery je určite spojená s krízou jej hlásania. Ako jeden z troch odkazov svätých Cyrila a Metoda ste v Novej Bani okrem zmyslu pre posvätno a misijného zápalu spomínali aj schopnosť prihovoriť sa poslucháčom zrozumiteľným jazykom. Aký by mal byť jazyk novodobého kresťana? Aké termíny by mal obsahovať?

Keby na to existovala jednoduchá, jednoznačná odpoveď a keby som ju poznal, tak ju dám a nie je potrebné robiť osobitnú Pápežskú radu pre novú evanjelizáciu

a nie je potrebné zvolávať synodu biskupov, ktorá bude skúmať práve túto problematiku. Dajú sa vyjadriť možno niektoré zásady, ktoré musia tento nový jazyk sprevádzať. A tu môže poslúžiť inšpirácia z histórie. Musí to byť jazyk, ktorý verne preltmočí trvalé, večné pravdy a urobí to spôsobom zrozumiteľným aj pre tých, ktorí doteraz večné pravdy nepoznali, alebo ich nepoznali takto vysvetlené. Je to nesmierne ťažká úloha. Nejde len o vonkajšiu modernizáciu foriem a vyjadrenia, ale aj o hľadanie dlhodobých nových foriem vyjadrovania večných právd. Znakom postmodernej doby, v ktorej žijeme, je však to, že neexistuje nejaká jednotiacia reč, kritériá, znaky, a preto je oveľa ťažšie pokresťančovanie nejakej jednej formy vyjadrovania či reči. Potrebné je preniknúť do multivrstvovej reči dnešnej spoločnosti. A tu je, samozrejme, vidno, že sa s tým bude spájať aj nebezpečenstvo splytčenia alebo rozdrobenia jazyka teológie.

Dialóg je možný tam, kde je aj ochota komunikovať. Mnohí dnes ale od Boha a náboženských prejavov utekajú a uzatvárajú sa pred nimi. Ako teda vstúpiť do dialógu s takýmito ľuďmi?

V konečnom dôsledku my môžeme pracovať, môžeme pripravovať pôdu, môžeme pripravovať prostriedky, ale to rozhodujúce slovo má Božia milosť a tá sa dotkne srdca človeka vtedy, keď to Pán Boh uzná za vhodné, a to vo forme a čase, aký

on uzná za vhodné. Od nás sa ale očakáva príprava a spolupráca, aby sme na to vytvorili podmienky. Možno prvou jednoduchou vecou tejto prípravy je uplatnenie zlatého pravidla: Čo nechcete, aby vám robili iní, nerobte ani vy im. Jestvujú situácie, ktoré sú pre každého človeka zlomové v jeho živote, keď je dôležité, aby človek poznal a mal niekoho blízkeho. Možno naša schopnosť byť blízko ľuďom vtedy, keď od nás túto pomoc očakávajú, je tiež znakom našej ochoty ohlasovať Krista, ako riešenie problémov človeka aj vtedy, keď ostatné iné situácie, inštitúcie, teórie, ideály a ideológie zlyhávajú a nemajú odpoveď. My môžeme Krista ponúknuť ako odpoveď na problémy ľudstva i človeka stále.

Viera býva vo svete a hlavne v Európe prežívaná rozlične. Slovensko akoby stálo nielen v geografickom strede Európy, ale – zdá sa – akoby stálo aj na pomedzí dvoch vplyvov: tradičnejšieho Východu a liberálnejšieho Západu, ktorý uniká od viery. Ako to vnímate vy?

Slovensko má istú historickú výhodu, že sme národom malým. Nieкто to môže

vnímať ako nedostatok, ale má to svoje výhody. Tým, že sme malí, že sme nemali svoje „veľké dejiny“, nikomu sme nenapádali ríše, ani nerobili nejaké iné veci, tak sme boli akoby na okraji diania. Nikdy sme si o sebe nemohli veľmi veľa myslieť, čo je niekedy aj lepšie. Na druhej strane sme ale boli schopní rýchlo sa učiť novým veciam a prijímať ich až s prehnaným obdivom. Všetky novinky k nám prichádzali s istým časovým odstupom. Sme možno nie priamo v centre diania, ale každé európske dianie k nám v tej či onej forme dorazilo. Preto aj pre Cirkev na Slovensku je dobré vedieť, že sa nemôže spoliehať len na akési tradičné formy kresťanstva, alebo sa radowať z toho, že chrámy sú ešte plné. Otázka je, čo znamená plný chrám, keď to potom v praktickom živote možno

až také kresťanské nemusí byť. Takže je dobré, zvlášť pre budúcich kňazov, o týchto veciach vedieť a čeliť im. Aby sme boli pripravení, že budeme musieť hľadať nové výrazové formy, nové prostriedky, aby sme dnešnému človeku predložili evanjelium spôsobom príťažlivým, zaujímavým, ktorý ho pohne k nadšeniu a dá mu zmysel pre život. Na druhej strane sa môžeme poučiť z chýb, ktoré sa udiali, ale aj z pozitívnych vecí, ktoré v iných častiach Európy v rámci života Cirkvi prebehli a prebiehajú.

Často hovoríme o krízach, a to aj v oblasti viery. Ale pozrime sa na niečo pozitívnejšie. So sv. Cyrilom vás spája meno a so sv. Metodom služba arcibiskupa. Keby ste sa s nimi stretli, čo by ste im na Slovensku ukázali? Na čo môžeme byť hrdí?

Možno by oni sami chceli navštíviť alebo spoznať dnešné Slovensko. Zistili by, že pokročilo v mnohých veciach. V štruktúrach, v modernosti spoločnosti, technike, a to by ich istotne zaujímalo – ako ľudí vzdelaných, ako ľudí, ktorí boli na špičke kultúry svojej doby. Ale potom by si všimali, či sa vlastne zmenilo niečo základné, čo charakterizuje človeka. Ja si myslím, že v podstate ani veľmi nie. Človek bol vždy ten istý aj pred tisíc, aj pred dvetisíc rokmi. Takisto poznačený dedičným hriechom, ale tiež schopný aj veľkej otvorenosti či veľkých ideálov. Takže ja si myslím, že tie isté charakteristiky, ktoré môžeme poznať zo života svätých Cyrila a Metoda, by našli aj dnes. Našli by aj dnes ľudí rovnako ochotných učiť sa, ako boli ich žiaci. Našli by rovnako ľudí, ktorí aj dnes študujú jazyky ako Gorazd, ktorý bol učený v gréckych a latinských knihách. Našli by aj dnes ľudí, ktorí by robili kariéru, možno aj cirkevnú, podobne ako bol Wicking. Našli by aj dnes politikov, ktorí

nehľadia na princípy, ale na bezprostredný efekt. Našli by možno aj v politike tých, ktorí majú dlhodobú víziu, možno ako mal Rastislav. Myslím si, že ľudské charaktery sa veľmi nemenia. Či čítame biblické príbehy, drámy gréckych spisovateľov, Shakespeara alebo dnešnú tlač. Myslím, že človek je stále hlbina a je

**Podobizeň Cyrila Vasiľa SJ
vytvorená z darov zeme**

v ňom stále miesto pre dobré aj zlé. Stále sa rozhoduje. Možno by zistili to, že Slovensko ostalo to isté, ako bolo za ich čias, a istotne by priali aj nám, aby sme sa so všetkými týmito situáciami, povahami, náklonnosťami a protivenstvami vysporiadali tak, ako sa s tým vysporiadavali oni za svojho života.

Aké výzvy pred nami teda v tomto Roku viery stoja?

Ak sa pýtame, prečo je hlásanie našej viery niekedy neúčinné, vidíme, že niekde je problém. Dnes už nie sme pod vplyvom silnejších národov. Už pominuli časy útlaku a obmedzených možností, keď sa nedovoľovalo nič nadpriemerné. V čase slobody sme zrazu zistili, že chyby vieme robiť aj sami. Je však dôležité túto slobodu využiť aj pri ohlasovaní evanjelia, lebo to všetko teraz záleží len na nás samých.

CYRIL VASIĽ

Narodil sa 10. apríla 1965 v Košiciach v rodine grécko-katolíckeho kňaza. V roku 1987 ho križevacký biskup Slavomír Miklovš v Prešove vysvätil na kňaza. V štúdiách pokračoval v Ríme a v Olomouci. Začiatkom 90. rokov vstúpil v Janove do noviciátu Spoločnosti Ježišovej. Na Pápežskom Východnom inštitúte v Ríme zastával funkciu dekana Právnickej fakulty, vicerektora a napokon i rektora. Stal sa konzultorom viacerých kongregácií i pápežských rád. Prednáša v Ríme i v Bratislave. Vydal viacero kníh a spolupracuje so slovenskou sekciou Vatikánskeho rozhlasu. Od roku 2009 je sekretárom Kongregácie pre východné cirkvi. Biskupskú vysviacku prijal v rímskej Bazilike Santa Maria Maggiore z rúk Slavomíra Miklovša. Benedikt XVI. ho zároveň povýšil do hodnosti arcibiskupa titulárneho sídla v Ptolemaide v Líbyi.

*Za rozhovor ďakuje **Michal VÁLKA, 4. ročník***

*Foto: Michal Martinka, Peter Valachovič,
Milan Macko*

Modlitba**Pohyb Ducha Svätého
a jeho prúdenie v troch stupňoch**

Duchovné cvičenia, na ktorých sa zúčastnili prváci a druháci Kňazského seminára v Badíne, boli zamerané na nevyhnutné prvky kresťanskej duchovnosti ako prejavy prúdenia Ducha Svätého. Exerciície sa konali v benediktínskom kláštore v Sampore a našim exercitátorom bol otec Damián Žilka OSB. V silenciu kláštora sme pobudli 5 dní.

Eucharistia

Téma duchovných cvičení – *Pohyb Ducha Svätého a jeho prúdenie v troch stupňoch* – bola veľmi zaujímavá a povzbudzujúca k duchovnému životu.

Prvým stupňom prúdenia Ducha je **modlitba**. Tak ako je dych pre nás nevyhnutnosťou, tak je pre nás nevyhnutnou aj modlitba. Je darom a milosťou od Boha. Pomáha nám pri prechádzaní úskalia života. Je istou predĺženou Božou rukou. Zatiaľ čo ranná modlitba deň začína, večerná robí za ním bodku. Všetko, čo človek koná, sa stáva modlitbou, pretože sme v neustálom spojení s modlitbou. Existujú dva druhy motivácií k modlitbe. Prvou sú veľké témy, ktoré povzbudzujú k neustálemu dozrievaniu skrze istotu môjho povolania, druhou je motivovanie človekom, keď prosíme o pomoc Pána v ťažkostiach či problémoch. Modlitba je postupné dozrievanie, pričom je potrebná veľká miera trpezlivosti. Každá modlitba, ktorú sa modlíme, nie je súkromná, práve naopak, začleňuje sa do Cirkvi. Pretože v modlitbe je prítomný Kristus, je zároveň zhromaždením Cirkvi. A práve my bohoslovci sme živým príkladom tohto zhromaždenia – seminár je miestom osobnej prípravy na kňazskú pastoračiu. To znamená, že keď sa modlíme ako seminárne spoločenstvo, modlí sa celá Cirkev. Príkladom spoločnej modlitby sú žalmy a zároveň modlitba breviára.

**Sviatosť
zmierenia**

Druhým stupňom prúdenia Ducha Svätého je **Eucharistia**, prítomná vo svätej omši. Je prostriedkom, ktorý je z týchto troch najväčší. Všetko, čo Cirkev koná a z čoho čerpá, je Eucharistia. Stredobodom je Kristus

– z neho všetko vychádza. V Eucharistii – svätej omši – má osobitný význam ticho. V ňom môžeme precítiť prúdenie Ducha niekoľkokrát:

- **na začiatku svätej omše v úkone kajúcnosti.** V tej chvíli sa zamýšľame sami nad sebou a úprimne ľutujeme svoje hriechy. Vtedy prichádza Ježiš a odpúšťa nám ich. Toto ticho môžeme prirovnať k jednému z blahoslavenstiev na Olivovej hore: „*Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha*“ (Lk 5, 20). Uvedomujeme si, že sa nám otvára brána do slávenia svätých tajomstiev.
- **kolekta – modlitba dňa.** Tu prichádza vzbudenie si úmyslu a úmysel vzbudzuje koncentrovanosť.
- **ticho po evanjeliu, homílii.** Zamýšľame sa nad Božím slovom a zároveň hľadáme myšlienku z počutého Božieho slova.
- **ticho po premenení.** Premýšľame nad tým, čo sa deje na oltári, teda že prichádza samotný Kristus. Boh sa stáva človekom, pretože v Eucharistii sa zrieka duchovnej prirodzenosti a prijíma hmotnú. A zároveň nás vyzýva, aby sme si aj my niečo pre neho pripravili.
- **po sv. prijímaní.** Tu ďakujeme za dary, za nebeský pokrm, ktorý sme obsiahli pri svätom prijímaní. Otvára nám srdce na prijatie ďalších darov.

Deň, kedy má Eucharistia najväčší účinok, je **nedeľa**. V minulosti sa Eucharistia slávila len v tento deň. Nedeľa mala a ešte aj má mnoho podôb. Je akýmsi vytváraním priestoru pre slávenie Eucharistie, je priestorom, v ktorom oslavujeme Boha. Prinášame obety, ktoré potom kňaz obetuje na oltári. Je najvzácnejším časom, pričom súčasťou prípravy naň je liturgické čítanie pred sv. omšou. Eucharistia je centrom nedele. Nedeľu by sme mohli rozdeliť na tri časti:

- čas, ktorý venujem Bohu – čítanie Svätého písma, modlitba, Eucharistia.
  - čas, ktorý venujem blížnemu – vzťahy s príbuznými, priateľmi, rodinou, prežívanie spoločných chvíľ, kontakty, návštevy.
  - čas, ktorý venujem sebe – svoje hobby, oddych.
- Je potrebné usilovať sa vytvoriť harmóniu týchto časov.

Tretím a posledným prúdením Ducha Svätého je **sviatosť zmierenia**. Ľudia o nej hovoria buď s dobrým, alebo zlým úmyslom. Kňaz je ten, ktorý zachováva spovedné tajomstvo, a tým vytvára istotu u spovedajúceho sa. Vo sviatosti zmierenia sa stretávame s naším duchovným Lekárom – Ježišom Kristom. Je to lekár, ktorému nik duchovne neumrel. Pri spovedi máme byť citliví, úprimní a pokojní. Ako pristúpiť ku sviatosti zmierenia? Najprv je potrebné si dobre spytovať svedomie, a tak úprimne predstúpiť pred Pána. Je tiež dobré nájsť si vhodné a tiché miesto na samotné spytovanie. Potom už pri samotnej spovedi úprimne vyznáme, ľutujeme a zriekame sa starého spôsobu života. Kňaz nám potom udelí pokánie – z našej strany je to predsavzatie, že už budeme lepší. A nakoniec pri rozhrešení naše hriechy zmýva Kristova krv, preliata za nás na kríži.

MINISTRANTI

TÁBORJ
TURNAJ

„BOŽÍ ÚSMEV“

Aj takto poeticky by sme mohli nazvať Božie požehnanie pre náš seminár, keď už druhý rok za sebou nastupujú do seminárnych lavíc ôsmi prváci s odhodlaním odpovedať na Pánovo volanie. Na to, aby sa nám bližšie predstavili, mali okrem základných údajov možnosť odpovedať z desiatich otázok na dve, ktoré si sami vybrali. Pozrime sa, ktoré to boli...

MICHAL MARTINKA

Vek: 19 rokov; **Farnosť:** Nová Baňa

Rodina: mama, otec, mladší brat.

Vzdelanie: SOŠ polytechnická Zlaté Moravce

Záľuby: fotografovanie, šport, práca s PC, čítanie.

Doterajšie dojmy zo seminára:

Musím sa priznať, že o seminári som mal len skreslené predstavy a vôbec som netušil, čo ma tu čaká; mal som len pár informácií od známych kňazov. Po nástupe a prvých dňoch v Badíne som bol z toho prekvapený, ale mal som pocit, akoby som v seminári bol vždy a že som tu ako doma. Dokonca som dostal úlohu seminárneho fotografa a nemusel som sa lúčiť ani s mojou záľubou vo foteňí. Prišiel som sem do skvelej partie a – čo som si nikdy v živote nemyslel, že poviem – aj učenie ma tu baví. Teologické predmety sú pre mňa oveľa zaujímavejšie, ako som čakal.

S akými názormi okolia si sa stretol vzhľadom na tvoje rozhodnutie pre kňazstvo?

Tie názory boli rôzne, ale väčšina z nich je, vďaka bohu, pozitívna. Moja rodina a priatelia to zobrali veľmi dobre a podporujú ma v mojom rozhodnutí. Samozrejme, nie každý bol z toho nadšený a niektorí moji známi boli ešte pri mojom nástupe v tom, že som len asi prehral nejakú stávkku a nemôžem to myslieť vážne. Teraz si už všetci na moje budúce povolanie pomaly zvykajú. Chcel by som týmto spôsobom aj poďakovať svojim priateľom a blízkym za podporu a motiváciu a zároveň poprosiť celú Novú Baňu o modlitby.

DOMINK KUČERA

Vek: 22 rokov; **Farnosť:** Kováčová,

Rodina: rodičia plus piati súrodenci (štyria bratia a sestra).

Vzdelanie: SOŠ hotelových služieb a obchodu Zvolen

Záľuby: varenie, pečenie, jedenie, dobrý film a nakoniec spánok.

Doterajšie dojmy zo seminára:

Moje dojmy sú veľmi pozitívne. Ani som nečakal, že sa mi tu až tak zapáči. Myslel som, že si budem dlhšie zvykať na seminárny program alebo na systém, akým to tu funguje. Je tu výborné prostredie na modlitbu aj na štúdium, na prácu aj na oddych.

Ktorý predmet ťa zatiaľ zaujal najviac a na ktorý sa tešíš najmenej?

Zaujalo ma viacero predmetov, pretože každý má svoje čaro. Ale ak by som si mohol vybrať dva, tak to bude liturgia a spirituálna teológia. Na druhej strane predmet, ktorého sa obávam, je latinčina a neskôr to bude asi aj hebrejčina.

LUKÁŠ PRIŠKIN

Vek: 19 rokov; **Farnosť:** Veľký Krtíš

Rodina: rodičia a traja súrodenci

Vzdelanie: Stredná odborná škola Veľký Krtíš

Záľuby: šport, cestné korčuľovanie, skalolezectvo, turistika, hranie na flaute, čítanie kníh, počúvanie dobrej hudby, priatelia...

Ako si sa dostal k povolaniu?

V prvom rade cez modlitbu, keď som hľadal cestu, kde ma chce mať náš Pán. Ale konkrétne o tom už len osobne, lebo toľko miesta tu nie je. :-)

Čo očakávaš od kňazov v súčasnosti a ako sa k týmto očakávaniam chceš sám priblížiť?

Očakávam, že z nich budú svätí muži a horliví ohlasovatelia evanjelia. Tento ideál by som aj ja rád dosiahol, len neviem, ako sa mi v tom bude dariť. Preto by som vás chcel poprosiť o modlitbu pre nás bohoslovcov, lebo bez nich to nejde.

MARIAN URAM

Vek: 31 rokov; **Farnosť:** Michalová; **Rodina:** mama, otec, brat a sestra

Vzdelanie: SOU hutnícke Podbrezová; **Záľuby:** šoférovanie, turistika.

Čím si sa zaoberal pred vstupom do seminára?

Pred vstupom do seminára som pracoval v lese ako pilič („pilčík“), operátor lanovky a harvestora.

Ako dlho v sebe vnímaš povolanie ku kňazstvu? Spája sa s tým niečo výnimočné?

Povolanie ku kňazstvu som prvýkrát pocítil krátko po strednej škole, ale v tom čase som naň ešte nedokázal odpovedať. Aj keď sa mi často vynárala otázka: Čo je Božia vôľa v mojom živote? Po čase sa mi to v srdci zhrnulo, že to, čo chcem, je byť s Bohom. A zážitok Boha ako milujúceho Otca, ktorému na nás záleží, ma priviedol k tomu, aby som mu odovzdal svoj život a povedal mu: Nech sa stane tvoja vôľa.

ADAM LUBELLAN

Vek: 20 rokov; **Farnosť:** Banská Bystrica – mesto

Rodina: otec, mama, dvaja starší bratia a jedna mladšia sestra.

Vzdelanie: Katolícke gymnázium Štefana Moysesu Banská Bystrica

Záľuby: pasívne rallye (okruhy, kopce, F1, vytrvalostné preteky), aktívne ľadový hokej, futbal, lyžovanie, turistika a klavír.

Ako si sa dostal k povolaniu?

Použijem slová Svätého Otca Benedikta XVI., ktorý keď hovoril o svojej ceste povolania, hovoril to, čo som ja nevedel dlho pomenovať. Jednoducho, človek v sebe cíti, že Boh od neho chce niečo, čo „môže dosiahnuť len tak, že sa stane kňazom.“

Čo ťa motivuje k tomu, aby si vytrval v seminári?

Asi tá túžba, ktorú Boh do mňa vložil. Ale na to, aby vo mne rástla, potrebujem nielen ja, ale aj všetci spolubratia v seminári modlitby druhých. A možno týmto chcem poprosiť každého čitateľa o modlitby nielen za nás (bohoslovcov, kňazov, rehoľné sestry a zasvätené osoby), ale aj za budúce povolania. Sami vieme, že dnešná doba potrebuje svätých kňazov. A na to, aby boli svätými, potrebujú naše modlitby. A o túto modlitbu teda osobitne prosím aj ja.

JOZEF SLAVKOVSKÝ

Vek: 19 rokov; **Farnosť:** Banská Bystrica – Sásová

Rodina: rodičia, dve sestry, jeden brat

Vzdelanie: Katolícke gymnázium Štefana Moysesu Banská Bystrica

Záľuby: hudba – jazz, worship (chvály), skalolezectvo, turistika, extrémne športy, paintball, airsoft.

Ako si sa dostal k povolaniu?

Rozprávať, ako som sa dostal k povolaniu, je určite na dlhšie, ale od mojej prvej osobnej skúsenosti s Kristom sa snažím žiť svoj život v poslušnosti voči Bohu a hľadať jeho vôľu v každej oblasti svojho života. Takže približne pred rokom som pocítil veľkú lásku k ľuďom v Cirkvi a postupne sa mi veľmi dostávala do hlavy myšlienka ohľadom toho, že mám ísť do seminára. A doteraz to zatiaľ tak v sebe cítim. Okrem toho, keď som sa modlil, v mysli mi zneli slová: „Ja ťa povolávam.“ Myslím si, že to bol Boží hlas. :-)

Čo očakávaš od kňazov v súčasnosti a ako sa k týmto očakávaniam chceš sám priblížiť?

Očakávam od nich, že budú robiť naozaj to, do čoho ich volá Boh, že budú hrdinovia viery a že pôjdu nebezpečne rýchlo za Kristom. Priblížiť sa tomu chcem tým, že budem mať vášeň pre Božie veci a že budem bežať beh, o ktorom hovorí sv. apoštol Pavol v Liste Filipanom 3,14.

MATÚŠ MOKRÝ

Vek: 21 rokov; **Farnosť:** Prievidza – mesto

Rodina: mamina, otec a dve staršie sestry.

Vzdelanie: SOŠ polytechnická Prievidza

Záľuby: ministrovanie, venovanie svojho voľného času mládeži a deťom, futbal, ľadový hokej, cyklistika, plávanie, turistika, spánok :-).

Doterajšie dojmy zo seminára:

Za tú krátku chvíľu, čo som tu, som si uvedomil, že je to úplne odlišný život, ako keď som chodil na strednú školu a býval som doma. Treba sa mu prispôbiť, čo niekedy nie je veľmi ľahké. Avšak má to svoj zmysel, lebo sa treba naučiť určitej disciplíne, ktorá je potrebná pre kňazský život,

aby sme sa vedeli naplno obetovať Bohu i ľuďom. Seminár je prostredie, ktoré prináša veľa príjemných chvíľ v spoločenstve, ktoré povzbudia a posunú človeka vpred.

Čo ťa motivuje k tomu, aby si vytrval v seminári?

Moje rozhodnutie byť dobrým, trepezlivým, usilovným, vytrvalým a láskavým kňazom. A predovšetkým prežiť naplno život v spojení s Kristom aj napriek tomu, že to v dnešnej dobe nie je ľahké.

FRANTIŠEK TÓTH

Vek: 22 rokov; **Farnosť:** Levice – Rybníky

Rodina: mama, otec, staršia sestra

Vzdelanie: Obchodná akadémia Šurany

Záľuby: futbal, čítanie náučnej literatúry.

Ako si sa dostal k povolaniu?

Už ako malý chlapec som chodil do kostola. Keď som mal asi osem rokov, rozhodol som sa, že to skúsím ako ministrant. Chodil som od 1. triedy ZŠ na hodiny náboženstva, kde nás chlapcov pani katechétka vyzývala, aby sme začali ministrovat'. Pravidelne som sa zúčastňoval na všetkých akciách vo farnosti, ako napr. eRKO, koledovanie Dobrá novina, Biblická olympiáda, a pod. Túžba stať sa kňazom vo mne rástla a napokon som si podal prihlášku do seminára a som tu :-).

Ako dlho v sebe vnímaš povolanie ku kňazstvu? Spája sa s tým niečo výnimočné?

Svoje povolanie som začal pociťovať už ako malý chlapec. Keď som prišiel do puberty, tak to trochu opadlo a rebríček hodnôt sa mi zmenil. Pred tromi rokmi opäť ožil môj „detský sen“ a po konzultácii s mojím princípálom (= farárom; pozn. red.) ho teraz začínam postupne realizovať.

Skutočným Božím úsmevom pre našu diecézu bude až to, keď títo mladí muži o šesť rokov prijmu kňazské sviatenie, kiezby aj v takomto hojnom počte. Avšak je to úloha dosť náročná, preto im všetci držme palce a svojimi modlitbami ich podporujeme, aby boj, ktorý začali, nevzdali.

Za odpovede ďakuje **Marián JUHANIÁK, 3. ročník**
foto: Michal Martinka

Ján Kysel s vojnovým veteránom Maridom

Zápisky misijného dobrovoľníka

Južný Sudán, najmladšia republika na svete. Je to najmenej rozvinutá krajina súčasného sveta a patrí k tým najchudobnejším. Po rokoch boja za slobodu, po rokoch zbytočného krviprelievania nastal v roku 2005 mier. Južný Sudán vznikol odtrhnutím sa od Sudánu 9. júla 2011. Teraz pred krajinou nestojí o nič ľahšia úloha: vybudovať štát, ktorý bude mať záujem o svojich občanov a dokáže im poskytnúť podmienky na slušný život. V tejto africkej krajine som strávil takmer jeden rok ako misijný dobrovoľník.

Ísť do Južného Sudánu ako dobrovoľník som sa rozhodol počas mojej pastoračnej praxe v Kláštore pod Znievom. Asi po dvoch týždňoch ma presvedčil dojem, ktorý som mal z charitatívnej práce vdp. Vladimíra Masláka. Absolvoval som desaťmesačnú prípravu – mesačne jeden víkend. Prípravu i pobyt v Južnom Sudáne zastrešovalo občianske združenie Savio. Počas prípravy som absolvoval asi päť očkovaní, jazykovú prípravu a na prípravných stretnutiach sme mali prednášky z pedagogiky, duchovného života a saleziánskej spirituality. Príprava sa končila v júli 2011. Po vybavení všetkých náležitostí sme v septembri odleteli.

Leteli sme z Viedne do Nairobi v Keni s medzipristátím v Dohe (Perzský záliv).

Let trval 10 hodín a 30 minút. Do Nairobi sme prileteli o 6.00 miestneho času. Prvý dojem z mesta a dopravy v ňom bol dosť rozpačitý – na ceste z letiska do nášho miesta ubytovania (Bosco Boys) panoval podobný chaos ako v Taliansku, ibaže tu autá jazdili aj po lúkach pri asfaltovej ceste, aby sa rýchlo dostali z dopravných zápch. V Nairobi sme mali byť jeden týždeň, no pre problémy s vízami sme sa zdržali ešte týždeň a do Južného Sudánu sme odleteli až 7. októbra.

Po pristátí nás prekvapila teplota asi 40 stupňov a očarila „svetelná“ tabuľa na letisku – bola to biela tabuľa popísaná fixkou s príchodmi

a odchodmi lietadiel. Na letisku nás čakal misionár z Indie, ktorý nás doviezol až na misijnú stanicu, kde sme pôsobili. Bývali sme v misijnom dome s takmer európskym štandardom – elektrinu sme čerpali z generátorov a vodu z 90 hlbokých studní. Moja práca spočívala v administrácii misijného domu (nákupy, údržba). Viedol som kurz hry na klavíri a počítačový kurz pre začiatočníkov. Tiež som vypomáhal pri aktivitách farnosti, ako boli formačné stretnutia a tábory. Mali sme akési improvizované pastoračné centrum, ktoré bolo celkom slušne vybavené a dali sa tam robiť aktivity, ktoré sa tešili veľkej účasti.

Misijný dom v Gumbé, Južný Sudán

Život domorodcov je z nášho pohľadu úplne iný. Rozvoj badať iba v okolí hlavného mesta. Krajina je rozlohou asi 12-krát väčšia ako Slovensko, no je tam len 150 km asfaltových ciest. Južný Sudán má podľa odhadov 8 miliónov obyvateľov, z nich asi dva milióny sú sústredené v mestách, zvyšok niekde v buši. Čo sa týka priemyslu, okrem ropy, ktorá je zatiaľ odstavená, je v hlavnom meste fabrika na pivo, cigarety a pár tovární na filtráciu vody. Krajina nemá žiadnu elektrárňu. Kto chce mať elektrinu, musí mať generátor alebo solárny systém. Školstvo je spoplatnené. Jeden školský rok na prvom stupni stojí asi 50 dolárov, na druhom 80, na strednej škole 200. Mimo hlavného mesta je spádové územie na studňu s pitnou vodou asi 5 km a na nemocnicu 100 km. Ceny potravín a pohonných látok sú približne 1,5-krát vyššie ako u nás a plat priemerného obyvateľa (strážnik, obchodník, upratovačka, kuchár) je asi 80 dolárov na mesiac.

Obyčajní ľudia bývajú v hlinených domčekoch so slamenou strechou. Strava bežných ľudí je veľmi jednotvárna: každý deň varená fazuľa s kukuričnou kašou. Ku kresťanstvu sa hlási asi 22 percent obyvateľstva, sú tu tiež prítomné protestantské cirkvi, animisti či moslimovia. Zatiaľ prevláda mnohoženstvo. Zaujímavosťou je, že keď sa chce niekto oženiť, musí si manželku kúpiť. Jej cena závisí najmä od kmeňa, ku ktorému žena patrí. Napríklad cena ženy v kmeni Bari je 10 až 15 kráv (jedna krava má hodnotu asi 700 dolárov) a cena ženy v kmeni Dinka je 200 až 250 kráv. Slovenky zo Slovenska, ktoré tam boli ako dobrovoľníčky, odhadli na 400 kráv, čo je celkom dobré.

Nakoniec uvediem jednu úsmevnú príhodu. Na misii sme mali zamestnané dve kuchárky – černošky, jednoduché bez vzdelania. Asi mesiac po príchode jedna naznačovala, že ju bolí hlava, a hovorila: „Ana ayan!“ – „Som chorá!“ a pýtala si medicínu. Tak som jej dal osem panadolov a nejako – „rukami a nohami“ – som jej vysvetlil, ako ich má užiť – vždy pred jedlom večer dve, ráno dve na obed dve. Na druhý deň prišla vysmiata a dala mi facku. A potom sa ešte dlho smiala, pretože asi nepochopila môj výklad a všetky tabletky zjedla naraz.

Kláštor saleziánok v Gumbé

Misionári Najsvätejších Srdc Pána Ježiša a Panny Márie

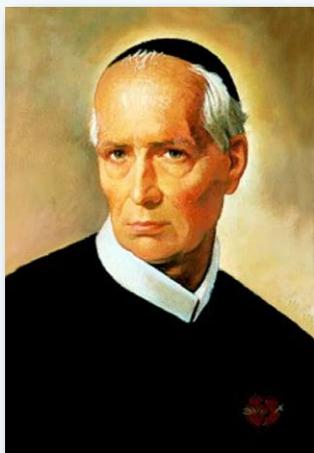

Oheň sa často vyskytuje v Biblii ako symbol zanietenia pre Boha. Býva dynamický, účinný a očisťujúci. Eliáš bol prorok, ktorého srdce horelo láskou k Bohu. Jeho najväčšou túžbou bolo obrátiť ľudí celým srdcom k Bohu a neustále ich v tomto podnecoval.

Od čias Eliáša veľa ľudí v srdci pocítilo hlbokú Božiu lásku. Gaetano Errico, kňaz, misionár z Neapola, zakladateľ kongregácie Misionárov Najsvätejších Srdc Pána Ježiša a Panny Márie, rozprával presne tak isto o „horlivosti srdca“ v láske k Bohu. Počas celého svojho života počíval Božiu lásku ako očisťujúci plameň, čo vyjadroval slovami: „Chcem úplne zhorieť v plameňoch ohňa Božej lásky.“

V úvode Konštitúcií kongregácie Gaetano Errico krásne objasňuje cestu Boha Otca, ktorý zjavuje lásku svetu a to, že odpoveďou by malo byť napredovanie „horiacej lásky“ vo všetkých ľudských srdciach: „Večný Boh, dávajúci do našich srdc Božiu lásku, si najskôr vybral Sväté srdcia Pána Ježiša a Panny Márie. A tieto Sväté srdcia si želajú byť vo všetkých a nás milostivo volajú, aby sme sa stali misionármi Najsvätejších Srdc a svojim srdcom mali účasť na tejto svätej láske.“

A tak prvoradou úlohou Misionárov Najsvätejších Srdc je, aj za cenu akejkoľvek námahy, ukazovať každému zmysel vrelej lásky Svätých Srdc pre nás a roznečovať ju v srdciach celého ľudstva.

Gaetano Errico, zakladateľ kongregácie

Život a poslanie

Gaetano Errico bol vysvätený za kňaza v Neapole roku 1815. Svoje prvé kňazské roky zasvätil kázaniu o dare a hojnosti lásky v Srdciach Pána Ježiša a Panny Márie a obrátení sa všetkých k ich „horiacej láske“. Po niekoľkých zjaveniach sv. Alfonza založil v roku 1836 v Secondigliane pri Neapole kongregáciu Misionárov Najsvätejších Srdc. V znamení Sedembolestnej Panny zasväcoval svoju prácu k oslave lásky Svätých Srdc. Ešte ako mladý kňaz neváhal povzbudzovať ľudí ku skutočnému kresťanstvu bez strachu, ale s vierou a nádejou. Oproti názoru, že Boh je hrôzostrašný sudca, ukazoval Boha ako milujúceho Otca s otvoreným srdcom, vždy pripraveného zmilovať sa a odpustiť. V kázňach často nabádal na každodenné sväté prijímanie a svätú spoveď. Neúnavne pracoval – cestoval, kázal, vyučoval a spovedal v Neapole a okolí. Zomrel 29. októbra 1860 a jeho telo teraz odpočívá v Kostole Svätých Srdc, ktorý postavil v Secondigliane.

V roku 1867 bola kongregácia Misionárov Najsvätejších Srdc Pána Ježiša a Panny Márie, ako v tom čase aj iné náboženské kongregácie, zakázaná talianskou vládou. Po niekoľkonásobnom úsilí znovuzjednotenia bola v roku 1902 opäť povolená obnova pre malú skupinu. Kongregácia sa vrátila k svojim misionárskym aktivitám a prekvitajúce množstvo mladých kňazov sa stalo zárukou oslnej budúcnosti. Táto záruka však mala len krátke trvanie. V roku 1914 vypukla 1. svetová vojna a Taliansko, hlboko zatiahnuté do nej, povolávalo množstvo mladých mužov, a výnimkou neboli ani kňazi v službe. Neustávajúce prípady ťažkých zranení a smrti mali katastrofálne následky pre kongregáciu – a na viac ako 20 rokov oddialili „znovuzrodenie“ Misionárov.

Misia v Indii

Rozširovanie úcty Najsvätejších Srdc

Zasvätenie svojho života Srdciam Pána Ježiša a Panny Márie bolo najdôležitejšou súčasťou života Gaetana Errica. A preto trval na tom, aby nová kongregácia, ktorú založil, niesla ich mená a úplne slúžila ich cti. Neúnavne pracoval, aby umožnil ostatným spoznať, že láska bola daná ľuďom od Boha Otca. Boh si vybral Najsvätejšie Srdcia Pána Ježiša a Panny Márie, aby rozosial svoju lásku do ľudských srdc. A aby sme prosili Sväté Srdcia Ježiša a Márie o silu ukazovať túto lásku srdciam chudobným na lásku. Veril, že rozširovaním tejto nesebeckej lásky bude vyzdvihnutý každý, kto žil v živote najúbohejšie a veľmi opustene. Horlivosť a zanieťenie k Svätým Srdciam bolo pre Gaetana viac spásnosné ako citové hodnoty. Preto aj primárnym cieľom kongregácie je zasvätiť všetky ťažkosti, štúdiá, námahy a život na poznanie horiacej lásky Svätých Srdc ku všetkým ľuďom a zapáliť v ich srdciach oheň Božej lásky.

Misionári Najsvätejších Srdc Pána Ježiša a Panny Márie pôsobia nielen na Slovensku, ale aj v Taliansku, Indii, USA, Nigérii, Argentíne a v Indonézii.

Na Slovensku má kongregácia v duchovnej správe horu Živčáková, pútnické miesto a miesto modlitby.

Pavol OLEJKÁR, člen kongregácie, 2. ročník

foto: internetová stránka kongregácie

NOVÁ TVÁR

*V tomto akademickom roku nastala v profesorskom zbore jedna zmena. Svojou charizmou ho totiž obohatil nový učiteľ liturgického spevu, **MARIÁN GREGOR**, farár z neďalekej farnosti Sielnica. Aby ste ho mohli spoznať bližšie, dovolili sme si položiť mu niekoľko jednoduchých otázok.*

Ako ste sa dostali k hudbe a čo vo vás vzbudilo túžbu po komponovaní?

Ako malého chlapca ma rodičia prihlásili na klavír, no v tom čase som k tomu nemal vzťah. Doma sme mali klavír, staršie sestry na ňom niekedy hrávali. Ja som skôr prejavil záujem o organ, a to práve vtedy, keď v našom kostole nastúpil nový organista Aleš Solárik. Vtedy som pochopil, že organová hudba môže mať aj iskru, šťavu, že môže byť veľmi pestrá – meditatívna aj dymanická. Hoci sme mali v našom chráme v Slovenskej Ľupči pomerne malý organ, začal som si uvedomovať, že tento nástroj má nevšedné zvukové možnosti. Postupne som spoznával aj organy v iných chrámoch. Čím väčší organ, tým viac farieb. Môj záujem o hudbu sa teda rozvíjal práve vďaka tomuto nástroju, na ktorom som čochvíľa začal hrať. Ako seminarista som sa stretol s ďalším vynikajúcim hudobníkom, ktorý ma ovplyvnil. Bol to náš profesor liturgického spevu vdp. Štefan Tuka. Pri ňom som si zas uvedomil krásu spevu a jeho miesto v liturgii. Napokon, veľmi zaujímavou sférou bola pre mňa aj improvizácia a vytváranie novej hudby. Neskôr ako kňaz som pochopil, že tento záujem môžem veľmi pekne začleniť do pastoračnej služby, pretože som hudbu vnímal ako veľmi silný prostriedok pozdvihnutia mysle k Bohu. Prihlásil som sa aj na štúdium kompozície, v túžbe využiť nové poznatky v príležitostných menších či väčších kompozíciách pre liturgiu.

Zažili ste v živote okamihy, keď vás hudba privedla bližšie k Bohu?

Veľmi často! Dokonca by som povedal dennodenne. Duchovné spevy a organová hudba ma dokázali potešiť aj vo veľmi ťažkých chvíľach. Pri nich si totiž uvedomím Boha ako Krásu, pre ktorú sa oplatí aj niečo vytrpieť. Zároveň akoby mi Pán dával cez umenie niečo zo svojho nadhľadu nad bežným životom.

Aký význam má vyučovanie liturgického spevu v seminári?

Liturgia ako výsostný prejav chvály voči Bohu zákonite musí byť spojená s umením. Najdôležitejším chrámovým hudobníkom je celebrant, až potom organista či žalmista. Budúci kňazi by preto mali poznať predovšetkým nápevy jednotlivých spevných častí omše, no zároveň by im nemal chýbať dostatočný rozhľad v dejinách a možnostiach liturgickej hudby. Z týchto predpokladov potom vyrastá možnosť správne usmerniť a vychovávať aj organistov a iných chrámových hudobníkov.

Aký význam vidíte v liturgickej hudbe a ako hodnotíte jej súčasný stav v Cirkvi na Slovensku?

Hudobná stránka liturgie iste nebude vplývať na platnosť alebo neplatnosť konkrétnej sviatosti. Predsa však jasne vnímame rozdiel medzi liturgiou, kde je všetko pripravené a spojené so skutočným umením, a liturgiou, kde je to „odfláknuté“. Ošúchané klišé, že „dôležité je srdce“, nesie v sebe nebezpečné klamstvo. Veď ak je srdce sláviacich naozaj úprimne nasmerované na Božiu oslavu, určite sa to prejaví aj navonok. Stav liturgickej hudby na Slovensku je silno poznačený diletantizmom. Dejiny poznali iba profesionálnych chrámových hudobníkov, my ich dnes už nepoznáme takmer vôbec. Kto príde, ten hrá. Aj pán farár zaspieva, ako mu to vyjde, veď „aj tak nikto nevie, ako to má byť“. Napriek tomu však vďaka všetkým dobrovoľníkom, ktorí sa snažia a dennodenne obetujú. Našou úlohou ale zostáva volať po dokonalejšom umení. Svätý Otec Benedikt XVI. pred niekoľkými rokmi ešte ako kardinál napísal: „Ak má

Cirkev i naďalej pretvárať a zľudšťovať svet, ako sa môže vzdať krásy, ktorá je tak mocne spätá s láskou a zároveň s nádherou zmŕtvychvstania? Kresťania sa nesmú tak ľahko uspokojovať s málom. Musia pokračovať v tom, aby sa Cirkev ustavične stávala domovom krásy, a tým aj pravdy. Teológ, ktorý nemiluje umenie, poéziu, hudbu a prírodu, môže byť nebezpečný. Slepota a hluchota voči kráse – to nie je čosi vedľajšie alebo druhoradé. Nevyhnutne sa to odrazí aj v teológii.“

Za rozhovor ďakuje a požehnanie v živote praje **Juraj KISS**, 2. ročník

LÁSKA V ÚPRIMNOM SEBADAROVANÍ

Vedeli ste, že manželstvo je prvá sviatosť v dejinách spásy? Je to sviatosť, ktorú Boh človeku daroval, ešte keď bol v raji. Zvlášť v súčasnosti však vidíme, že tento dar od Boha nám chce niekto vziať. Sme svedkami mnohých bolestivých rozpadov rodín, voľných zväzkov a aj nepochopenia zmyslu rodiny a manželského života. Dá sa naspäť získať a upevniť strácajúci sa dar? Skúsme sa zahľadiť na počiatok, na to, ako to človeku Boh vo svojej láske pripravil, keď ho stvoril ako muža a ženu.

Úprimná a neodvolateľná láska

V prvých kapitolách Knihy Genezis nachádzame stvorenie človeka. Na stať z tejto knihy, na Boží plán pri stvorení sa odvoláva aj Ježiš. Vtedy, keď ho farizeji pokúšali, či smie muž prepustiť manželku. Ježiš odpovedal, že Boh ich stvoril od počiatku stvorenia ako muža a ženu: „Preto muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele.“ Ježiš poukázal na počiatok, na snubnú lásku. Tá spočíva v úprimnom a neodvolateľnom sebadarovaní druhej osobe. Je to viac ako „chcieť dobro“, je to viac ako obľuba. Je to medziosobný vzťah, vzájomné odovzdanie osôb. Dynamika lásky predpokladá jej prijatie a následné odovzdávanie. Pri odovzdávaní lásky, v úprimnom darovaní mám očakávanie, že druhého môj dar skutočne obohatí.

Naučiť sa pravej láske

Lásku a vernosť nemôžeme postaviť len na citoch, hoci láska s citmi veľmi úzko súvisí. Dôležité je očistenie citov a ich premenenie na pravú lásku. Na lásku, ktorá bude skutočne pevná a sebadarujúca. Láске sa musíme učiť už od mladosti, od detstva. Hoci láska nie je čosi, čo sa dá naučiť, predsa nie je nič dôležitejšie, ako sa jej učiť. Veľmi dôležité je pestovať čistotu už v našich deťoch.

V našej spoločnosti badať snahu o skorú sexualizáciu detí na školách. Tá prebieha nielen na školách, ale aj prostredníctvom reklamy, internetu, televízie a iných médií. Karol Wojtyła hovorí: „Keďže láska je krásna, mladí ľudia v láske hľadajú v podstate krásu, chcú, aby ich láska bola pekná. Aj keď podľahnú slabosti a sledujú vzory, ktoré je možné označiť za „pohoršenia súčasného sveta“ (a, bohužiaľ, sú to veľmi rozšírené vzory), v hĺbke srdca predsa len túžia po peknej a čistej láske.“ Všimnime si tento dobrý základ a ukážme mladým správny smer k peknej a pravej láske. Ak im tento smer neukážeme my, potom im niekto iný ukáže nesprávny smer, a to smer len ku zdanlivej láske.

Budovanie čistoty

Kňaz Marián Kuffa v jednom rozhovore potvrdil, že to, či sa niekto vyspí s druhým pred svadbou, alebo nie, nie je slobodné rozhodnutie, ale sebestvo. Len ten chlapec, ktorý počká, má rád svoje dievča. Inak má rád seba. Prirovnal to k jablku. Uvažuje: „Jabko v júni je maličké, v septembri veľké. Na tom istom strome, konári, tá istá odroda, tá istá záhrada. Ak ho zješ v júni, dostaneš prinajlepšom hnačku. Z toho istého jablka máš v septembri vitamíny.“ Iba ten, kto dokáže vyčkať, dosiahne to pravé. Nejde tu len o telesné vyzretie človeka, ale aj o vyzretie vzťahu a lásky. Až keď je uzavreté platné manželstvo, až keď sa manželia neodvolateľne darujú sebe, môžeme povedať, že sú skutočne zrelí. Inak to bude asi láska len pre môj ošoh, len pre pocity, potešenie, a nebude trvalá.

Kuffa v spomínanom rozhovore tiež hovorí: „Ak je pre kňaza najväčším vyvrcholením lásky svätá omša, pre manželov je to pohlavný styk. Dotyky a objatia sú niečím nádherným. Nie niečím, čo sa prikrýva špinavou plachtou.“ V manželstve môžeme dosiahnuť úprimné a neodvolateľné sebadarovanie sa jedinej osobe. Manželstvo je škola, ktorá nás tomuto učí. Manželská čistota je čnosť, ktorá nám umožňuje milovať druhého človeka skutočne ako človeka. Boli sme stvorení ako slobodné bytosti, preto sa môžeme darovať životnému partnerovi.

Láska vylučuje, aby bola využívaná len pre potešenie. Snažiť sa o čistotu už od detstva znamená stavať na pravej láske, pretvárať naše vzťahy a životy.

*Na základe duchovných cvičení ThLic. Marka Iskru O kňazstve Jána Pavla II.
a úvodu k teológii tela spracoval Jozef BENČAT, 4. ročník*

Duchovná obnova pre Hornú Nitru

Najstaršou púťou v Banskobystrickej diecéze je mariánska púť v Prievidzi. Počas horúceho leta sa stáva pre celý región Hornej Nitry akoby duchovnou obnovou.

Púť nad mestom Prievidza sa koná pri príležitosti slávnosti Nanebovzatia Panny Márie od roku 1430 pri neskororománskom kostole Nanebovzatej Panny Márie. Podľa tradície provinciál karmelitánskeho rádu v tom roku priniesol pápežskú odpustkovú listinu pre návštevníkov mariánskeho kostola pri kláštore Svätého kríža. Karmelitáni pôsobili na tomto pútnickom mieste od roku 1383 až do druhej polovice 16. storočia.

Na začiatku 50. rokov minulého storočia nežilo v meste Prievidza viac ako 10 tisíc obyvateľov. Populačný rozmach tu nastal až rozvojom baníctva, a dnes mesto ráta takmer 50 tisíc ľudí.

Púť sa organizuje v najbližšiu nedeľu k 15. augustu. Už v konkrétnu sobotu prichádzajú pútnici do farského Kostola svätého Bartolomeja v centre mesta, kde sa pomodlia večery a v procesii za spevu mariánskych piesní a v sprievode mariánskych zástav odchádzajú na Mariánsky vršok nad mestom. Vršok je od centra mesta vzdialený necelé dva kilometre a Prievidžania tam chodievajú často, keďže kostol je obklopený veľkým centrálnym mestským cintorínom. Hoci sám kostol pojme niekoľko stoviek ľudí, v čase púte sa program koná vonku na pri stanovom oltári, postavenom na túto príležitosť. V sobotný večer sa veriaci stretnú na omši, po ktorej nasleduje program pre mládež. Jeho vrcholom je nočná omša, slávená vždy jedným z novokňazov, a eucharistická adorácia. Púť vrcholí v nedeľu dopoludnia slávnostnou omšou. Hojný počet veriacich pozdraví hlavný celebrant, ktorým je vždy hosť. Tohto roku prijal pozvanie diecézny administrátor Mons. Marián Bublinc a omšu s ním slávili asi dve tisícky pútnikov. Na základe výkladu state z Apokalypsy o žene odetej slnkom (Zjv 12) povzbudil všetkých prítomných k nádeji, ktorá nám dáva istotu víťazstva v bojoch na nebi i na zemi.

Prievidzskú púť každý rok zakončuje Farský deň s aktivitami pre deti, mládež a rodičov. Jeho súčasťou býva futbalový zápas ženatých proti slobodným a tanečná zábava.

Z vlastnej skúsenosti môžem povedať, že prievidzská púť stojí za návštevu. Človek tam pookreje na tele, ale hlavne na duchu.

Dušan RONČÁK, 6. ročník

DUCHOVNÉ I ŠTUDIJNÉ OBOHATENIE SA BOŽÍM SLOVOM

Sväté písmo s komentármi a margináliami Jeruzalemskej Biblie

Aký zmysel má písať recenziu na Sväté písmo? Ak má byť recenzia subjektívnym pohľadom, čo znamená subjektívny pohľad na Sväté písmo? Načo písať recenziu o niečom, o čom všetci vedia, že je celkom určite dobré? A čo to vlastne je Jeruzalemská Biblia a čím sa odlišuje od tej, čo mám doma?

Hneď na začiatku zdôrazním, že nejde o recenziu na Sväté písmo, ale o recenziu na toto jeho konkrétne vydanie.

Oficiálny „katolícky preklad“ obsahuje Nový zákon a Žalmy v preklade z roku 1986. Tento preklad pochádza z latinskej Neovulgáty a je zhodný s prekladmi používaných liturgických kníh. Starý zákon jestvuje v preklade Spolku svätého Vojtecha z roku 1955, ktorý bol pre kompletne jednozväzkové vydanie v Ríme (1995) a následné vydania v Trnave jazykovo upravený.

Túto Bibliu, ktorej preklad vzišiel z dielne Mons. ThDr. Antona Boteka, nám teraz prináša vydavateľstvo Dobrá kniha. Okrem zrozumiteľnosti jazyka je jeho obrovskou devízou doplnenie úvodmi, komentármi a margináliami Jeruzalemskej Biblie. Tento rok vychádza v zmenšenom „vreckovom“ jednozväzkovom formáte, kým v ostatných rokoch bola táto Biblia vydávaná postupne v piatich zväzkoch vo väčšom formáte.

Ale čo je to tá Jeruzalemská Biblia? Je to preklad Svätého písma do francúzštiny, ktorý vznikol z iniciatívy a veľkého úsilia jeruzalemskej Biblickej školy, ktorú vedú dominikáni. Tí zhromaždili všetky dostupné historické, archeologické, lingvistické poznatky a ku každej knihe Svätého písma vytvorili po odbornej stránke veľmi kvalitný a hodnotný úvod. Vďaka týmto úvodom čitateľ vopred spozná základné poslanstvo konkrétnych kníh, ale aj historické pozadie jej vzniku, štruktúru, ako i jej kontext v celkovej štruktúre Svätého písma. Ďalšou a nemenej významnou skutočnosťou tohto prekladu sú marginálne odkazy Jeruzalemskej Biblie, čiže množstvo odkazov na súvisiace miesta Svätého písma. Odkazy sú kontextovo umiestnené priamo na okraji vedľa textu, aby čitateľ mohol ľahko urobiť „odbočku“ na dané miesto. Text je preto veľmi vhodný na meditatívne čítanie a objavovanie súvislostí medzi rôznymi miestami Svätého písma.

Ide o veľmi praktické vreckové vydanie, ktoré sa pre svoj bohatý poznámkový aparát vyznačuje zároveň odbornou študijnou hodnotou. Okrem toho obsahuje aj chronologické tabuľky biblických dejín a biblické mapy.

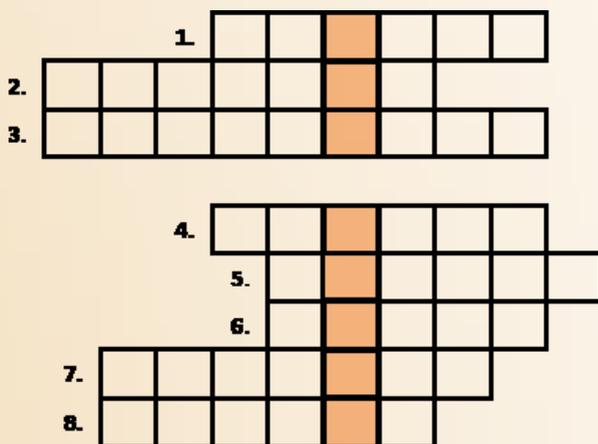
Vydanie Svätého písma s komentármi a margináliami Jeruzalemskej Biblie je nepo-chybne obrovským prínosom a prameňom poznania Božieho slova a zasieva do nášho života zárodok, ktorých úrodu budeme žať po mnoho generácií.

Tajnička

Drahí čitatelia! Ako je už zvykom z predchádzajúcich čísel, aj v tomto vám prinášame „biblickú“ tajničku. Keď ju vyriešite, dozviete sa meno svätca, kňaza, ktorý povedal:

„Trne, ktoré nás v živote bodajú, sú kvetmi pre večnosť.“

1. Prostredníctvom koho Boh vyviedol Izraelitov z Egypta?
2. Ako sa volal jeden z mladíkov z ohnivej pece?
3. V ktorom meste pristúpil k Ježišovi stotník s prosbou o uzdravenie sluhu?
4. Kto mal za spoločníka na ceste archanjela Rafaela?
5. Do ktorého mesta po odchode z Atén išiel Pavol počas druhej misijnej cesty?
6. Ako sa volala kráľovná, ktorá zachránila židovský národ pred vyhubením?
7. Ktoré mesto dobyli Izraeliti ako prvé po vstupe do Zasl'úbenej zeme?
8. Kto vzal Ježiša do rúk a velebil Boha, keď ho priniesli obetovať do chrámu?

Pozn.: písmená ako dz, ch a dvojhlásky rozdeľte na dve.

Žrebovaním sa výhercom minulej tajničky stala pani Rybošová Mária zo Sielnice, ktorej blahoželáme a udeľujeme sľúbenú odmenu. Vaše riešenia tajničky aj teraz očakávame na našej internetovej alebo poštovej adrese do konca novembra.

Príjemný oddych praje
Martin MIHAL, 2. ročník

dodá LÚČ

Odhod' žlté listy

**Zrieknutím sa kúsku seba
- tým, že niečo daruješ -
pomaličky, dar za darom,
stále viacej miluješ.**

**Seba azda v sebe strácaš,
No rastieš v srdci druhého.
Darovaním maličkosti
Získaš čosi veľkého...**

**Keby si len viacej verill!
Viacej Boha miloval!
Keby si Mu problém zverill!
Viacej času venoval!**

**Skús nachvíľu umrieť chvíli,
snád' len jednej minútke.
Rozdaj vtedy svoju lásku,
priblížiš sa ku Matke.**

**Pomalinky, ako stromček,
Učíme sa zomierať,
Veď iba keď zhodíš listy,
Nové zasa môžu rásť.**